

Markvildtprojektets medarbejdere:

Thomas Iversen, Projektleder
Tlf. 81880530, TIV@jaegerne.dk

Anders Rishøj Jensen, Markvildt-rådgiver, Jylland, nord
Tlf. 27802849, ARJ@jaegerne.dk

Jakob Bergmann Nielsen, Markvildt-rådgiver, Jylland syd og Fyn
Tlf. 81882446, JBN@jaegerne.dk

Jens L. Pedersen, Markvildt-rådgiver, Nordsjælland
Tlf. 81880408, JPE@jaegerne.dk

Lene Midtgaard, Markvildt-rådgiver, Sydsjælland og Øerne
Tlf. 50602232, LMI@jaegerne.dk

Sebastian Behnke, Markvildt-rådgiver, Østjylland/GIS-ansvar
Tlf. 30131102, SBE@jaegerne.dk

Bent Rasmussen, Metode-udvikling og databehandling
Tlf. 27802858, BOR@jaegerne.dk

Sabina Rohde, Administration og kommunikation
Tlf. 27802854, SRO@jaegerne.dk

Et vigtigt skridt på vejen

Tekst: Jens Venø Kjellerup, formand for markvildtudvalget i Danmarks Jægerforbund.

I dette nummer af Jæger kan du for første gang læse markvildtoversigten. Markvildtoversigten skal være en årlig oversigt, der giver en status på vores viden om markvildtet. Introduktionen af oversigten er helt i tråd med Danmarks Jægerforbunds strategi om, at arbejdet med vildtforvaltning foregår på et fagligt højt niveau. Dertil bakker det op om Jægerforbundets arbejde med vildtforvaltning i de tre søjler.

Oversigten tager udgangspunkt i det optællingsarbejde, der sker i det netværk af markvildtlav, der langsomt men sikkert spreder sig ud over Danmark. Jeg er stolt af, at vores markvildtprojekt er så veletableret, at vi kan begynde at bearbejde de informationer, der bliver indsamlet af de mange frivillige. Deres arbejde er i høj grad med til at sætte rammen for, at vi kan blive klogere på agerlandets vildtbestande de kommende

år. Således vil lavene være med til at levere materialet til de kommende års oversigter, såvel som de har leveret data i 2014. Da informationerne kommer fra markvildtlavene, er det hare og agerhøns, der er centrale i markvildtoversigten, men på sigt vil det være ønskværdigt at få mulighed for at inkludere informationer om andre arter i oversigten. Det skal vi arbejde videre med.

Monitering af bestanden af agerhøns og hare er en grundsten i en vildtforvaltning, hvor den praktiske indsats med terræn- og bestandspleje udvikles i takt med, at ny viden og nye erfaringer bringes til veje. I lavene følges bestandene og ikke mindst udviklingen heraf. Metoderne til at optælle vildtet er blevet finpudset, og vi ved de virker!

Markvildtprojektet er et flagskib, vi kan være stolte af, og oversigten er et element, som jeg håber kan være et oplysende indslag for jer læsere og jægere. Landbrugslandet udgør godt 60% af det samlede areal i Danmark. Kan vi skabe bedre levesteder for markvildtet, kan vi samtidig skabe flere og bedre jagtmuligheder i det åbne land.

Jeg er glad for, at interessen for projektet er stigende, og de principper, vi bygger projektet på, holder! Men det betyder ikke, at vi skal hvile på laurbærrerne, vi skal fortsætte det gode arbejde. Hele projektet bygger på frivillighed og etablering af levesteder. Det skal det fortsat gøre. Vi skal sikre, at de, der samarbejder ud fra en bæredygtig adaptiv tilgang, får adgang til en værktøjskasse. Værktøjskassen skal rumme de forvaltningsredskaber, der er brug for. Et par af de redskaber, vi kan se nærmere på, er jagttid og prædationskontrol. Med andre ord ønsker jeg, at de, der udviser ansvarlighed, kan opnå en gevinst.

God læselyst med oversigten.

1:6
ann

Markvildtprojektets leverancer:

- Ved at registrere antal lav og areal tilmeldt markvildtprojektet viser vi, at viljen til markvildtforvaltning er til stede på nationalt niveau.
- Ved at levere tællerresultater fra markvildtlavene forbedrer vi vores viden om harer og agerhøns og viser samtidig, at vi følger forvaltningsplanernes jagtlige anbefalinger.
- Ved at etablere praktiske plejetiltag forbedrer vi livsbetingelserne for markvildtet og sikrer dermed grundlaget for den fremtidige jagt.
- Ved at formidle teorien bag markvildtprojektet og de opnåede resultater øger vi den generelle viden om landbrugsnaturens vilkår og sætter fokus på den nødvendige fremtidige forvaltningsindsats.

” Godt begyndt er halvt fuldendt “

Danmarks Jægerforbunds markvildtprojekt er her i sommeren 2015 halvvejs gennem projektets fase to – og det ser stadig ud, som om at markvildtlavene kan blive et vigtigt redskab i fremtidens forvaltning af harer og agerhøns.

Tekst: Bent Ove Rasmussen,
Danmarks Jægerforbund

Foto: Max Steinar, Danmarks Jægerforbund

FORUD FOR FASTSÆTTELSEN af jagttidene for perioden 2010-13 var de fortsatte jagtmuligheder på markvildtarterne hare og agerhøne under kraftigt pres. Jagtudbyttet i Danmark er for begge arter faldet fra omkring 400.000 stk. i 1960 til nu under 50.000, og det har selvfølgelig ført til bekymrede miner hos de organisationer, der gennem Vildtforvaltningsrådet rådgiver miljø- og fødevarerministeren om rammerne for jagt. Resultatet af forhandlingerne blev dengang, at jagttiden for agerhøne blev afkortet med 14 dage, og at haren fik en treårig forsøgsfredning i Himmerland. Danmarks Jægerforbunds hovedargument mod yderligere fredning var, at jægerne i stor udstrækning selv indførte frivillige fredninger af hare og agerhøne i lokalområder, hvor bestandene var trængte. Denne frivillighed blev således omdrejningspunktet for den anbefalede fremtidige forvaltningspraksis, der blev beskrevet i de nationale forvaltningsplaner for hare og agerhøne, som også blev vedtaget i forbindelse med jagttidsforliget. Kort fortalt er budskaberne i forvaltningsplanerne:

- Kend størrelsen af de lokale bestande af hare og agerhøne.
- Indret din jagt efter bestandsstørrelsen (ud fra vejledende tabel) og gå ikke på jagt efter hare og agerhøne, hvis forårsbestanden er under den kritiske størrelse.

Godt på vej

Markvildtrådgivernes forslag om plejetiltag skal ikke bare blive på papiret. De skal også kunne opleves i praksis som insektvolde, barjordsstriber og blomstrende pletter i kornmarkerne, når man i de kommende år kører gennem det danske landbrugslandskab.

- Vil du øge bestandene, og dermed dine jagtmuligheder, så skab levesteder for de to arter.
- Der bør samarbejdes om forvaltningen i lokalområder på mindst 1000 hektar for at skabe en reel effekt på bestandsniveau.

Jægerforbundet klar til opgaven

Danmarks Jægerforbund har gennem årene til stadighed udviklet på terrænplejetiltag for markvildtet og arbejdet på at forbedre betingelserne for, at det er muligt at udføre denne terrænpleje uden at komme i konflikt med hverken landbrugsdrift eller hektarstøtteregler. Derudover har vi gennem pilotprojekter i Køng, Søvsø og via vores Interreg-projekt lavet forarbejdet til en skabelon for samarbejde om markvildtforvaltningen på tværs af ejendomskellene – det samarbejde, som er blevet døbt „markvildtlav“.

Allerede inden blækket i forvaltningsplanerne var tørt, var vi derfor klar til at påbegynde udmøntningen af deres indhold, og ud over de midler, Jægerforbundet selv lægger i projektet, er der givet økonomisk støtte til dette arbejde fra både 15. Juni Fonden og fra Naturstyrelsen.

Status for markvildtprojektet

Markvildtprojektet har tilknyttet otte medarbejdere (se side 110). Heraf er de fem regionale markvildtrådgivere, der i hver sin landsdel har som opgave at servicere de frivillige lokale markvildtlav, der melder sig ind i arbejdet med at genopbygge de danske markvildtbestande. Et markvildtlav starter typisk ved, at en lokal ildsjæl henvender sig til en af markvildtrådgiverne med sit ønske om en lokal forvaltningsindsats. Herefter er det markvildtrådgiverens opgave at forsøge at ➤

Det er markvildtrådgiverens opgave løbende at understøtte det lokale forvaltningsarbejde så godt som muligt og gennem sin funktion som konsulent at sikre, at der kommer maksimal natureffekt ud af den lokale indsats.

- udvikle denne motivation til et vel-fungerende markvildtlav. Det sker gennem lokale fællesmøder og lods-ejebesøg og kun, hvis den lokale vilje er tilstede, påbegyndes arbejdet. Viljen er heldigvis næsten altid meget stor, så næste skridt er, at de lokale deltagere og markvildtrådgiveren i fællesskab definerer markvildtlavets interesseområde, vælger en lokal kontaktperson og fastlægger tælleruterne for de obligatoriske tællinger af markvildtet. Et område er først et officielt markvildtlav, når første markvildttælling er foretaget og indrapporteret. Herefter er det markvildtrådgiverens opgave løbende at understøtte det lokale forvaltningsarbejde så godt som muligt og gennem sin funktion som konsulent at sikre, at der kommer maksimal natureffekt ud af den lokale indsats. Status for de fungerende markvildtlav pr. 1. juli 2015 kan ses i nedenstående tabel.

Der er således helt aktuelt registreret 46 aktive markvildtlav. Tilsammen arbejder disse markvildtlav i næsten 175.000 hektar - eller hvad der udgør over seks procent af det

danske landbrugsareal. Et af målene for markvildtlavene er, at så mange som muligt af interesseområdets landbrugsejendomme frivilligt tilmelder sig som deltagere i den lokale markvildtforvaltning. I gennemsnit ligger deltagerprocenten på 32. Altså deltager knap en tredjedel - eller 56.000 hektar - af interesseområdernes landbrugsareal aktivt i markvildtprojektet.

Aktiviteter i lavene

Arbejdet i markvildtlavene er gennem projektperioden under stadig udvikling og tilpasning. I første omgang anvendes der mange ressourcer på at sikre, at tællearbejdet bliver rutine og bliver udført med høj kvalitet. Dette vil fortsat få stor opmærksomhed, for hele projektets troværdighed bygger på, at vi leverer tællerresultater, der er korrekt udført og afspejler den rigtige situation for markvildtet. Den anden store leverance i markvildtprojektet er, at vores indsats reelt fører til en forbedring af livsbetingelserne for agerlandets fødekæder. Derfor er det også altafgørende, at markvildtrådgivernes forslag om plejetiltag ikke bare bliver på papiret. De skal også kunne opleves i praksis som insektvolde, barjordsstriber og blomstrende pletter i kornmarkerne, når man i de kommende år kører gennem det danske landbrugslandskab. I indeværende år, og især i 2016, vil den helt store indsats skulle prioriteres for at motivere deltagerne i markvildtlavene til at give fuld gas med etableringen af de velkendte plejetiltag for markvildtet. En vigtig opgave, der arbejdes på i den forbindelse, er, at rådgivningen indpasses i landmændenes årscyklus, så planlægning og aftale af årets plejetiltag for markvildtet kan tænkes sammen med det øvrige markarbejde.

Formidling af markvildtprojektet

Kommunikationen i forbindelse med markvildtprojektet handler primært

om informationer mellem markvildtrådgiverne og markvildtlavene og mellem markvildtlavene indbyrdes. Vi har således afholdt to informationsmøder for kontaktpersonerne og andre ildsjæle fra markvildtlavene hhv. øst og vest for Storebælt. Derudover udsender vi månedlige nyhedsbreve om projektarbejdet til alle interesserede ved tilmelding på hjemmesiden www.markvildt.dk. Denne hjemmeside er også et besøg værd for andre end dem, der er deltagere i markvildtlavene. Interessen for vores projekt vises tillige fra mange andre sider, så vi har inden for det forgangne år holdt oplæg om tankerne bag vores markvildtprojekt bl.a. på Biodiversitetssymposiet 2015, på Landskabsøkologisk Forenings årsseminar og for det Svenske Jægerforbund.

Halvvejskonklusion

Først og fremmest er den vigtigste konklusion hidtil, at viljen til lokal markvildtforvaltning er tilstede - også når vi udmønter denne forvaltning i storskala på nationalt plan. Vore markvildtrådgivere har i de fleste regioner af landet nået grænsen for, hvor mange markvildtlav de kan servicere. I hvert fald i den nuværende opstarts- og udviklingsfase, hvor mange lav skal igangsættes samtidig, og hvor rutinerne endnu ikke er på plads og effektiviserede. Målet for den sidste halvdel af markvildtprojektet er derfor ikke nødvendigvis mange flere nye markvildtlav, men nærmere en effektivisering og optimering af arbejdsgangene i lavene, så ressourcerne udnyttes bedst muligt. Efter 2016 skal markvildtforvaltningen overgå fra at være i projektfase til at komme i driftsfase. Alle involverede parter har derfor stor interesse i, at rammerne og grundlaget for forvaltningsarbejdet sikrer den størst mulige effekt af indsatsen.

bor@jaegerne.dk

	Kreds1	Kreds2	Kreds3	Kreds4	Kreds5	Kreds6	Kreds7	Kreds8	TOTAL
Antal markvildtlav	10	4	5	6	5	10	3	3	46
Interesseområde	67.410	13.132	15.736	21.489	18.429	24.925	7.779	5.704	174.603
Deltagerområde	17.902	5.593	5.629	8.300	4.040	8.950	3.155	2.351	55.921
Deltagerprocent	26,56	42,59	35,77	38,63	21,92	35,91	40,56	41,22	32,03

Ved at sammenholde markvildtlavenes optællinger med vildtudbyttet på kommuneniveau viser den overordnede tendens her, at markvildtbestandene ikke overudnyttes. Hvis denne konklusion holder, er det et vigtigt skridt i udmøntningen af et af de vigtigste mål i de nationale forvaltningsplaner.

Status for de danske markvildtbestande

Tekst: Bent Ove Rasmussen og Sabina Rohde, Danmarks Jægerforbund **Foto:** Max Steinar, Danmarks Jægerforbund

KENDSKAB TIL BESTANDENES størrelse og udbredelse er en grundlæggende forudsætning for forvaltningen af vores markvildt. Optælling af harer og agerhøns i markvildtlavene er derfor markvildtprojektets grundlæggende opgave. Hidtil har vildtudbyttestatistikken været det eneste pejlemærke for, hvordan det danske markvildt trives. Men i de seneste par årtier har jægerne mange steder indført frivillige lokale fredninger, og dermed er den årlige opgørelse af nedlagte harer og agerhøns ikke længere retvisende for bestandenes faktiske størrelser. Og selvom den danske vildtudbytte-

statistik er et eksempel på overvågning i international topklasse, er den ikke detaljeret nok til at kunne måle effekter af forvaltningsindsatser i markvildtlavene på det nødvendige lokale niveau.

Sådan optælles i markvildtlavene

Der er i de pilotprojekter, der er gået forud for markvildtprojektet, brugt mange ressourcer på at udvikle effektive metoder til optælling af markvildtet, og som er overkommelige at håndtere for de lokale frivillige, der skal udføre opgaven. De valgte optællingsmetoder bygger på linjetak-

sering, som nok er bedst kendt fra de årlige rypetællinger i vores nordlige nabolande. Princippet er, at optællingsruterne udlægges, så områderne afspejler det terræn, der er typisk for markvildtlavets landskab. De lokale tællehold består af tre-fire personer, der har som opgave at gennemgå/gennemkøre optællingsruterne en til tre gange hvert forår og efterår, henholdsvis før og efter ynglesæsonen. Haretællingen udføres ved, at optællingsruten gennemkøres i bil efter mørkets frembrud. Under kørslen lyses der med håndholdte lamper på de tilstødende marker, så harerne og de >

Haretællingen udføres ved, at optællingsruten gennemkøres i bil efter mørkets frembrud. Under kørslen lyskes der med håndholdte lamper på de tilstødende marker, så harerne og de andre natakative pattedyr kan spottes og registreres.

- andre natakative pattedyr kan spottes og registreres. Tællingen af agerhøns sker ved hjælp af stående jagthunde. Hundeførerne følger optællingsruten og registrerer de agerhøns - og andre hønsefugle og harer - som hundene finder under deres bredgående søg.

Forudsætningerne holder

Der er to altafgørende forudsætninger for, at metoderne for optælling af markvildt er brugbare. For det første skal opgaven være mulig at løse for de frivillige deltagere af markvildtlavet, som påtager sig arbejdet. Optællingsmetoderne er efterhånden udviklet, så de er enkle at udføre, og de er tidsmæssigt overkommelige. Da tællearbejdet samtidig er interessant og spændende, har det indtil nu ikke været svært at finde lokale interesse-rede, der vil løfte opgaven. Det har

dog vist sig nødvendigt, at der til staidighed er opmærksomhed på, at de frivillige optællere er omhyggelige. De givne anvisninger for registrering af optællingsdata på de udleverede tællekort skal følges. For det andet skal optællingsresultaterne være troværdige i forhold til at give et retvisende billede af antallet af harer og agerhøns i markvildtlavets interesseområde. Her har vores analyser af landskabsdata og afgrødesammensætning bevist, at selvom det areal, der dækkes af tælleruterne, kun udgør en mindre del af det totale markvildtlav, så afspejler det optalte areal i meget stor grad tilstanden af hele lavets interesseområde.

De første resultater

Den helt store fordel ved at bruge en optællingsmetode ved hjælp af takseringslinjer er, at optællingsresultaterne let kan omregnes til et tal, der angiver størrelsen af bestandene af hare og agerhøns. Her er der selvfølgelig også nogle betingelser, der skal være opfyldt, for at matematikken virker. Men behandlingen af de første optællingsdata viser, at vores frivillige optællere har udført et rigtigt godt stykke arbejde. Ud fra tallene kan det således beregnes, at for hver kørt kilometer i forbindelse med en haretælling dækkes et areal på 20 hektar, og for hver tilbagelagt kilometer på gåben under en agerhønetælling dækkes et areal på 30 hektar.

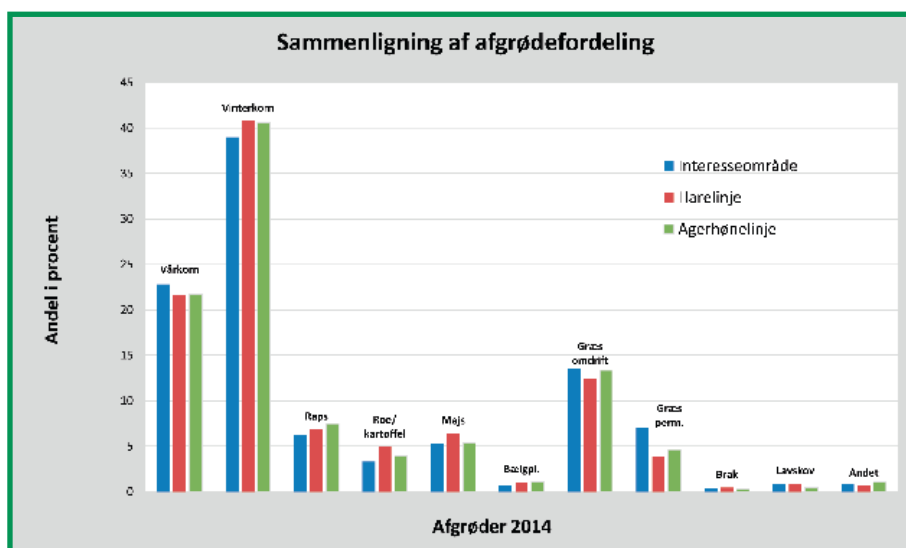
Der er i markvildtprojektets første halvdel udført i alt 151 haretællinger

fordelt på 46 forskellige markvildtlav. Der er således rundt regnet kørt knap 2.300 kilometer og i alt registreret 4.467 enkeltobservationer af hare. For agerhønsenes vedkommende er der i alt udført 56 tællinger fordelt på 31 forskellige markvildtlav. Hundefolkene har tilsammen gået ca. 460 km og fundet i alt 1.419 agerhøns fordelt på 269 forårspar og 881 efterårspar og 84 flokke. Sidstnævnte giver et gennemsnit på 10,5 fugle pr. flok.

Ud fra det optalte areal, kombineret med det registrerede antal harer og agerhøns, kan bestandsstørrelserne udregnes på tværs af alle de markvildtlav, der deltager i markvildtprojektet. Resultatet for 2014-15 ender på henholdsvis 5,0 forårspar af agerhøns pr. 100 hektar og 12,0 efterårsharer pr. 100 hektar.

Tal i den lave ende

Det er meningen, at de halvårslige optællingsresultater skal bruges til at følge udviklingen af markvildtlavene bestående af harer og agerhøns gennem årene. På sigt kan tællearbejdet således vise effekterne af den forvaltningsindsats, der rettes mod markvildtet og være med til at optimere de plejetiltag, der benyttes. Men allerede nu efter de første tællinger - fra 2014 og foråret 2015 - kan der konkluderes på bæredygtigheden af den fortsatte jagttid på harer og agerhøns. Forudsætningen for fortsat jagttid er, at de danske jægere frivilligt følger de anvisninger, som de nationale forvaltningsplaner giver vedrørende det maksimale jagttryk på harer og agerhøns. I figuren herunder er de fire niveauer for jagtlig udnyttelse af markvildtet angivet med farvede streger. I figuren er desuden indtegnet optællingsresultaterne fra de 30 markvildtlav, hvor der både er data fra harer og agerhøns. Der er stor variation mellem de enkelte lav. Men som ventet ligger bestandsniveauet for de to markvildtarter generelt i den lave ende, hvor man de fleste steder skal være forsigtig med sin jagtudøvelse og i en del tilfælde helt skal stoppe jagten - især på agerhønsene. I figuren er der for overblikkets skyld markeret de anslåede bestandstørrelser for agerhøns og harer for hvert hele årti fra og med 1950. Disse værdier er beregnet ud fra antagelsen om, at det indberettede vildtudbytte til enhver tid udgør 20% af efterårsbestandene.

Fordelingen af markafgrøder for alle projektets markvildtlav. Interesseområderne udgør totalt 175.000 hektar, svarende til 6% af det danske landbrugsareal. Søjlerne viser desuden, at det areal, der dækkes af takseringslinjerne for henholdsvis harer og agerhøns, er et repræsentativt udsnit af det respektive interesseområde.

Markvildtprojektet bygger på frivillighed.

Det er frivilligt:

- Når et lokalområde vælger at lade sig registrere som markvildtlav
- Når en lodsejer inden for et markvildtlav vælger at deltage aktivt i lavet
- Når en deltagende lodsejer vælger at få besøg af markvildtrådgiveren
- Når en deltagende lodsejer vælger at udføre de plejetiltag rådgiveren foreslår
- Når lokale ildsjæle melder sig til at udføre optællinger af markvildt i lavene
- Når lokale jægere følger de jagtmæssige anbefalinger, der gives af tælle-resultatet

Anvisningerne følges

Spørgsmålet er så, om forvaltningsplanernes vejledende afskydningstabeller følges. Der findes ingen registreringer af jagtudbyttet for harer og agerhøns i markvildtlavene. Men hvis det ukritisk antages, at lavenes optællingsresultater afspejler bestandsniveauerne for harer og agerhøns i deres respektive hjemkommuner, kan den nationale vildtudbyttestatistik bruges. Ved at sammenholde markvildtlavenes optællinger med vildtudbyttet på kommuneniveau viser den overordnede tendens her, at markvildtbestandene ikke overudnyttes. Hvis denne konklusion holder, er det et vigtigt skridt i udmøntningen af et af de vigtigste mål i de nationale forvaltningsplaner. Den videre databehandling giver forhåbentlig det endelige bevis.

Uundværligt frivilligt arbejde

Behandlingen af de første optællingsdata fra markvildtlavene har styrket opfattelsen af, at de frivillige optælleres arbejde er helt grundlæggende for markvildtprojektet. Kendskabet til markvildtbestandenes størrelse er omdrejningspunktet for hele markvildtforvaltningen, og er reelt den største sikkerhed for, at vi kan bevare en jagttid på hare og agerhøns i fremtiden. Efterhånden som tælledata samles ind over en længere årække, kan resultaterne desuden være med til at effektivisere de praktiske plejetiltag, der udføres på landmandens marker. Her er alle interesserede i mest mulig natureffekt for mindst mulig indsats.

bor@jaegerne.dk
sro@jaegerne.dk

Arbejdet i 2016 og herefter

PROJEKTET ER GODT på vej. Men Rom blev ikke bygget på én dag. Vi har med optællingsarbejdet i markvildtlavene dannet os det første indblik i bestandenes størrelse. Det er i sig selv stort! Metoden virker og vi har kun grund til at stole på data.

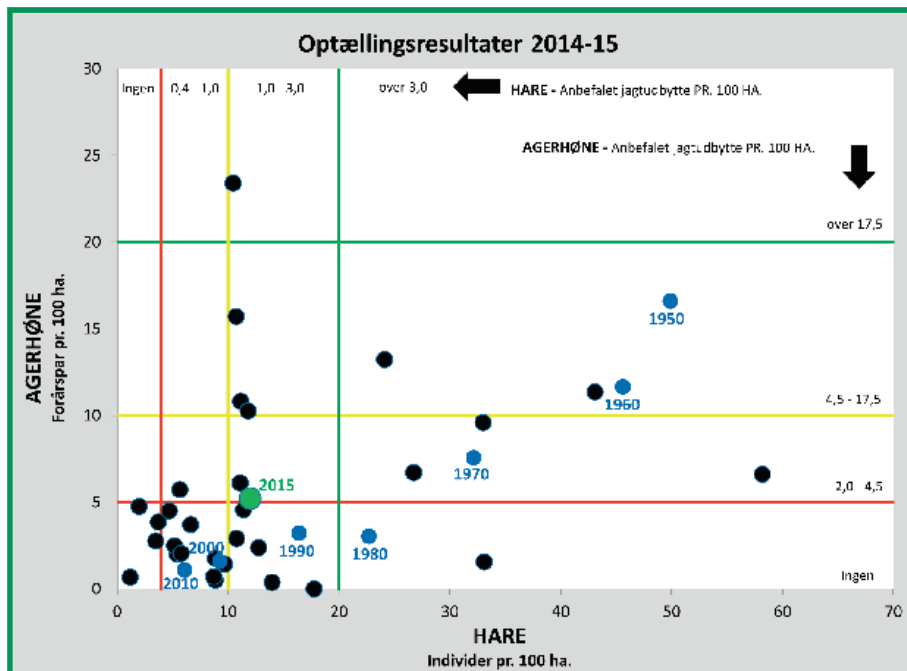
Resultaterne af de første halvandet års optællingsarbejde viser, at det er helt rigtigt at få sat markvildtet på dagsordenen. Markvildtrådgiverne bliver klogere på terrænerne for hver eneste besøg. Dertil får vi i den kommende tid vigtig supplerende viden gennem „Prædationsprojektet“ og projektet med „Økologisk Rum og Biodiversitet i det åbne land“. Netop det sidste delprojekt skal være med til at klarlægge, om vores tiltag på ter-rænerne skaber mere biodiversitet.

Den information kan vise sig afgørende for det videre arbejde efter 2016. De elementer, vi arbejder med i projektet, skal alle bidrage til en optimering af vor rådgivning til lodsejerne i markvildtlavene. Sammenspillet mellem viden, rådgivning og lodsejernes velvilje over for projektet skulle gerne afspejle sig direkte i en fremgang i bestandene af harer og agerhøns over de kommende år.

Med det arbejde og de informationer, der ligger i materialet bag artiklerne her, har vi nu et udgangspunkt for det videre arbejde. For hver dag, der går i projektet, bliver vi klogere på hvordan vi bedst muligt løser opgaven med at få markvildtet tilbage på marken. Udviklingen bliver helt sikkert spændende at følge!

Flot arbejde!

De frivillige tællere i de i alt 77 markvildtlav har sammenlagt kørt knap 2.300 km og gået cirka 460 km for at tælle harer og agerhøns.

Status for bestandene af harer og agerhøns i Danmark 2015 givet af optællingsresultaterne fra markvildtlavene. De sorte punkter i koordinatsystemet repræsenterer hvert sit markvildtlav, og det grønne punkt gennemsnittet for 2014-15 på hhv. 5,0 forårspaar af agerhøns og 12,0 efterårsharer pr. 100 hektar. De farvede streger angiver forvaltningsplanernes niveauer for anbefalet afskydning, og tidsserien med de blå punkter de beregnede bestandstætheder gennem de seneste syv årtier.